

Kruisingsprogramma eikenbladhortensia's levert twee nieuwe cultivars op

Eikenbladhortensia's winnen aan populariteit. Compacte cultivars bieden nog meer toepassingsmogelijkheden in kleiner wordende tuinen. Mede door het veredelingswerk van wijlen hortensia- en magnoliakweker Wim Rutten uit Leende en hortensiakweker Wilko Hofstede uit Bemmel groeit de populariteit van eikenbladhortensia's.

Auteur: Sandra Reed

De eikenbladhortensia (*Hydrangea quercifolia*) is een sierheester afkomstig uit het zuidoosten van de VS. Daar worden ze tot 6 meter hoog en breed. In de Naamlijst Houtige gewassen worden 18 selecties van de soort genoemd. Compacte selecties als 'Pee Wee', 'Sike's Dwarf' en 'Flemygea' SNOW QUEEN worden ook hier gekweekt.

In 1996 begon op het US National Arboretum in McMinnville (Tennessee) een kruisingsprogramma met als doel om compacte cultivars van eikenbladhortensia's te ontwikkelen. Selecties kortom, die beter geschikt zijn voor de kleine tuin. In de loop van dit teeltproject is ervaring opgedaan met stekken en zaaien van eikenbladhortensia. Dit artikel beschrijft de ontwikkeling van twee nieuwe compacte cultivars - 'Ruby Slippers' en 'Munchkin' - en de bijbehorende vermeerderingstechnieken. Beide cultivars werden vrijgegeven in 2010. Net als andere houtige siergewassen die beschikbaar komen bij het Nationaal Arboretum zijn 'Ruby Slippers' en 'Munchkin' niet gepatenteerd, zodat ze vrij gekweekt kunnen worden.

Vermeerdering van *Hydrangea quercifolia* 'Ruby Slippers' kan via zaad of stekken. De compacte plant, die 3,5 meter breed en 5 meter hoog

kan worden, is ontwikkeld bij het Nationale Arboretum in McMinnville. Uit zaad schijnt de plant behoorlijk zuiver terug te komen, hoewel er dan natuurlijk geen sprake meer is van een cultivar.

De selectie met de naam 'Ruby Slippers' is in grootte vergelijkbaar met 'Pee Wee' en 'Sike's Dwarf'; na zeven jaar is deze plant tot 2 meter hoog en 3 meter breed. Deze selectie produceert bloeiwijzen tot 10 centimeter lang en 4 cm in

diameter, die duidelijk boven de bladeren uitsteken. Als de plant in volle bloei staat, is de buitenkant van de bloeiwijze bijna volledig bedekt door grote lokbloemen. De bloeiwijzen zijn in eerste instantie wit, maar verkleuren al snel naar fel roze.

Hydrangea quercifolia 'Ruby Slippers' is ontstaan uit gecontroleerde kruisingen die in 1998 werden uitgevoerd tussen 'Snow Queen' en

'Pee Wee'. De meeste nakomelingen hadden de rechtopstaande, volledige bloeiwijze van 'Snow Queen'; geen enkele had een compacte groeiwijze. In 2001 zijn de tien meest aantrekkelijke 'Snow Queen' x 'Pee Wee' Wee'-nakomelingen weer met elkaar gekruist. Een zaailing van deze tweede generatie werd in 2004 gekozen voor verdere beoordeling. In 2006 werden deze planten beoordeeld.

'Munchkin' is iets kleiner dan 'Pee Wee' en 'Sike's Dwarf'. Toch groeide deze plant in McMinnville in negen jaar tot 3 meter hoog en 4,5 meter breed. 'Munchkin' produceert bloeiwijzen tot ruim 15 cm lengte en 4,7 cm in diameter, die goed boven de bladeren uitsteken. De buitenkant van de bloeiwijze is grotendeels bedekt door grote, opvallende lobbloemen. De bloeiwijze openen wit en verkleuren eveneens naar roze.

'Munchkin' is ontstaan uit zaad van vrij bestoven planten. Het zaad is in 1997 verzameld van *Hydrangea quercifolia* 'Sike's Dwarf'. Twee zaailingen van deze populatie, één met een matig compacte plantopbouw en een andere met grote, rechtopstaande bloeiwijzen, werden in 1999 gekruist. Een zaailing van deze tweede generatie is in 2002 geselecteerd en uitgeplant voor verdere beoordeling. In 2007 werden deze planten uiteindelijk beoordeeld.

Vermeerderen door zaad

Ten behoeve van het zaaien werden de zaaddoosjes van eind september tot half oktober geoogst en, indien nodig, in papieren zakken in de koel-

kast gedroogd. Een draagbare zeefschudder is gebruikt om de zaden schoon te maken. Zaden zijn vervolgens in papieren zakjes in een koelkast bewaard totdat er wordt gezaaid.

Hoewel zaden onmiddellijk kunnen worden gezaaid, is in McMinnville meestal gewacht tot net na de jaarwisseling. Hiervoor werden ondiepe trays gevuld met zaaigrond, die werd afgestrooid met een dunne laag van hetzelfde, gezeefde, medium. Deze laag zorgt voor een glad oppervlak voor het zaaien. Echter een teveel aan gezeefd materiaal moet hierbij worden vermeden, omdat het kan uitgroeien tot een verslechte laag die de kieming belemmert. Na het zaaien werd de zaai-bak in een kas, bij een temperatuur van 27°C, op verwarmingsmatten geplaatst. Om de twee dagen kregen de zaai bakken van onderaf water door ze te laten volzuigen in grote, ondiepe bakken gevuld met water.

De zaden ontkiemden meestal binnen twee weken. De zaailingen zijn opgepot in 5 cm-potten op het moment dat ze het tweede bladpaar ontwikkelden. Als de potten volledig waren doorworteld, werden de planten verpot in P13, gevuld met versnipperde dennenschors met 7,6 kg 19-5-9 Osmocote Pro meststof per kuub substraat, 0,9 kg/m³ Glofiish (Scotts-Sierra Horticultural Products Co), 0,6 kg/m³ ijzersulfaat en 0,6 kg/m³ kalk. Wanneer de planten daarna weer tegen elkaar groeiden (meestal bij 6 tot 8 cm hoogte) werden ze getopt. In het begin van mei waren de planten groot genoeg om buiten te worden uitgeplant of om in een grotere container

te worden gepot.

Varenrouwmug en algen vormen de grootste problemen in de teelt van zaailingen. Volwassen rouwmuggen worden met insecticiden bestreden. Larven werden in Amerika al tijdens de periode in de zaai bakken bestreden via het water dat onderdoor werd gegeven. Hierin was een insecticide opgelost. Groei van algen in de zaai bak belemmert de kieming. Daarom werd voorafgaand aan de kieming een extra schaduwdoek aangebracht: minder licht vertraagt namelijk de ontwikkeling van de algen, terwijl het de ontwikkeling van kiemplanten op dat moment niet belemmert.

Vermeerdering door stekken

Stekken is mogelijk in de tweede helft van juli. Na het dippen van stekken in de groei stof 4.000 ppm IBA in 50 procent ethanol-oplossing, werden de stekken in P11-potten gestoken, gevuld met een versnipperd dennenschorsmedium. De stekken werden aansluitend in een nevelkas geplaatst. De beworteling was meestal binnen vier tot zes weken een feit. Als de stekken voldoende wortels hadden, werden ze afgehard. De kas werd gedurende de dag tot begin december gestookt op ongeveer 24°C. Vanaf medio januari is de kas alleen nog vorstvrij gehouden. Vanaf de voorjaarsvakantie hebben de stekken weer steeds meer water gekregen. Nadat het uitlopen was begonnen, zijn de planten opgepot. Toen het gevaar van vorst was geweken zijn ze buiten geplaatst.

Dit is een bewerking van een artikel dat eerder in de American Nurseryman heeft gestaan.